

Az S.M.S. Novara gyorscirkálása

Hozzáadta: olaf
2004. október 20. Szerda 19:34
Utolsó frissítés 2009. május 04. Hétfő 20:59

1915. január 10-én Állottalk szolgálatba a Novara gyorscirkálása, az Admiral Spaun osztály negyedik, egyben utolsó tagjaként. A hajó első parancsnoka nagybányai Horthy Miklós sorhajókapitány volt. A parancsok véglegesítéséről fennmaradt irraténet szerint egy vacsora alkalmával Anton Haus tengernagy Ágy szót társához: "Horthy rátermett, Állalk alkalmas tiszt Áll mindig szerencsés; adjuk hát neki a Novarát."

Á

Á

A Novara végzete bocsátása 1913. február 15-én

Á

A hajó múlt ellenfelek bizonyult az Antant hasonló egységeinek. Azoktól csak társzerő tekintetben maradt alul, a sebességi felállás ellenzett. Az alábbi táblázat a tápus jellemző adatait mutatja be.

Á

Műszaki adatok:

Á

Készítők:

Ganz és társas Danubius Gép-, Wagon és Hajógyár Rt Fiume

Gerincfektetés:

1912.02.09.

Víz-zsebocsátás:

1913.02.15.

Szolgáltatás dátuma:

1915.01.10.

Hosszúság:

130.6 m0

Szélesség:

12.77 m

Merőletési mélység:

5.29 m

Vázkiszorítás:

3946 t

Meghajtás:

16 Yarrow széntszelcső kazán (771 tonna szén-, 635 tonna brikett rakérral), 2 db Melms-Pfenniger gőzturbin (30.178 shp), két hajócsavarral.

Sebesség:

30-35 csomó

Határterjedés:

24 csomóval 1600 tengeri mérföld

Érték:

Á

Érték

6 cm

Ágyapjzs

4 m

Parancsnoki torony

5 cm

Fedélzet

2 cm

Fegyverzete

Á

Fű fegyvere

9 L/10x50 cm Készítette: Skoda

Gyorstűzelők

1

Lövődelmi űjgyő

1 L/7x50 cm Skoda

Gőpűjgyő

8

Torpedvető csővek

6 L/53.3 cm 3 Pelloni-Kraut iker torpedvető csővek

Legénység

320 fő +20 tiszti

Testvér hajó
Admiral Spaun, Saida, Hellgoland,

Kétszázéve
10.000.000 K

Á

A háború májra egy éve tartott. Az antant a Dardanellákat ostromolta, nehézség helyzetbe hozta Törökországot. A német vezetés párába káldott 3 UB tüzérségi tengeralattjárót vasúton. Ezekkel az egységekkel próbálták meglepni az antant erőket és megsemmíteni a török flottaerőket. A tengeralattjárók határsugara nem tette lehetővé, hogy a Törökországi gégecső utat saját erejükkel tegyék meg. A német hadvezetés kérésére a cs. és kir. flotta egységei vontatták el kb. főszerakott tengeralattjárókat az elsők között UB 8 futott ki a Novara vontatásában 1915. május 4-én. A gyorscirkálókat a német vitorlavásznat fészé-tettek és felfüggesztették a sodronyból kisméretű kőszé-tettek, így álcázva a hajókat messziről tehergázsziluettjét mutassa. Révidő után egy német matróz beleesett a vízbe és eltűnt, majd a tengeralattjárókat hibát jeleztek, így visszafordultak. Május 4-én újra kifutottak. Az őt során minden problémát nélkülözve áthaladtak az Ortantói-szoroson. 6-án 8 órára után francia rombolórajra kezelet felé fordultak. Az UB 8 kőteleit eloldották és az lemerülve tovább indult. A gyorscirkálókat álcázva eltűntették, és teljes gőzzel megindult hazafelé a francia riadótattal cirkálókat, hogy a szorosban vágják el a Novara útját. Horthy azonban jól szíjolt a cirkálókat nem voltak gőzcsővek és mielőtt elvághatták volna a hazafelé vezető utat betárolt az Adriára és 7-én horgonyt vetett párában.

Á

Á

1915 május 23-án Olaszország határát zent a Monarchiának. Aznap este a flotta hatalmas támadást hajtott végre az olasz partok ellen. A Novarának a Scharfschütze romboló és 4 torpedónaszád káretében Porto Corsiniéket lárt. A keskeny csatorna partján telepített laktanyák elpusztítása miatt a romboló farral előre hatolt be a csatornába, és kőoldalra fordult. Ez alatt a Novara előrebb 2000, majd 1000 méterre is megkezdte a támadást a tengerparti erődírmények ellen. Ezzel tehermentesítette a száraz csatornában, meglehetősen korlátozott körülmények között harcoló rombolókat. Novarát találatok érték, von Persich sorhajóhadnagy, torpedótiszt tő emberével együttesen a csatornában vesztette, tőbben súlyosan megsebesültek. Horthy ekkor cikkcakkban kezdte vezetni a Novarát, és nem tájékozott a part felé, amíg a romboló ki nem jött a csatornából, feladatának befejezése után.

Június 17-én Kifutottak párából a Novara és az Admiral Spaun gyorscirkálókat, a Wildfang, az Ulan, a Scharsschütze, az Uskoke rombolókat, valamint négy torpedónaszád káretében. Először a Trieszti-árbélit fősélték át, majd olasz partok felé vették az irányt. Rimini magasságában találkoztak a Sankt Georg vezette csoporttal, melyet a Szigetvár cirkáló és négy torpedónaszád alkotott. A Sankt Georg a Rimini kikötőcsatornáit és annak hádjait látta, Szigetvár a Novara támozatásával Fano és Pesaro katonai célpontjait vette táz alá. A Novara csoport visszatérőben szétrombolta Tagliamento jelzőállomásait, majd pára felé indultak.

Július 27-én a Horthy Miklós sorhajókapitány vezette kőtelek Ancona elétt 20 mérföldre megállt. A Novara kőcsanakot bocsátott vízre bombával és benzinnel megrakva az Anconát bombázó vízre lépő gépek ellátására. A csanakok részére egy torpedónaszádot hagytak hátra. A kőtelek tovább indult Ancona felé, ahol látta a vasútviaduktot és a rakományt. Ezután tovább hajóztak Senigaglia felé és hasonló célpontokat pusztítottak el. Fanánál találkoztak az Admiral Spaun csoportal és visszaindultak a csanakokhoz. A csanakok felétele után pára felé vették az irányt, ahova minden kőflotta sebb esemény nélkül megérkeztek.

1915 őszén a kézponti hatalmak döntő offenzívát indítottak Szerbia ellen, Anton Haus tengernagy a Novarát a Cattarói árbélibe vezényelte. December 5-én, hajnali három órákor a Novara négy romboló és három torpedónaszád káretében kifutott a Cattarói árbéliből, hogy San Giovanni di Medua Montenegró felé lépjen és utánpótlási kőanyagot szálljon Szerbia felé. Szerint tőbb teherhajókat és szerrel és álelemmel megrakva elpusztították. Virradatkor érték el a bejáratát, azonnal tázet nyitottak, először a parti tegek kezelőinek a laktanyáit, és a tázreket

Hamarosan a császári és királyi egységeknél tüzérséggel napszerepért a legsebbebb Antant hajó csoport járta el az hatalmas tüzérség kezdődött. A Novarát - felismerve - fokozott tüzést alátartva vették az ellenséges hajók. 15 centiméteres ágyúikkal leadott lövésekkel már akkor tüzérségi eltaláltak, amikor az még a lövéshez sem jutott a nagy távolság miatt, Horthy ekkor - a tengeri háborúk tüzetében elszárat - mesterségesen kifejlesztett, amelynek leple alatt 8000 méterre közelítette meg az ellenséget, majd a közelből hirtelen kitörve tűzszünetet kezdett. Ekkor azonban Novara súlyos találatokat kapott. Az első tiszt, Szuborits József és több katonája meghalt, majd az egyik löveg repült a tengerbe teljes kezeléssel. Nem sokkal ezután a parancsnoki hidat teljesen romba döntötték, egy 15 cm-es gránát repeszei megsebesítették Horthy Miklóst is. Végezetül, amikor egy közelítő 15 cm-es gránát a kazánházat és a szerszemből a gőzvezeteket, a hajó néhány perces lassulást követően mozdulatlan cölöpönként az ellenségnél. Az pedig végül a tüzést kezdte a közelben. A Helgoland teljes erőre kapcsolta, és az ellenség felé rohammal magára vonta a tüzést. A Saida közelében a mozdulatlan Novarát tüzérségi próbák között utánvontatva a közelre vette és elindult vele a hazai kikötés irányába, közelben tovább. Az ellenség azonban elrejtett, majd ritkulni kezdtek a lövések, és az Antant hajók elbomlottak, majd megfordulnak, és az ellenkező irányban eltértek a harcortól, Budapest csatahajó és a Sankt Georg páncélos közelben tüzést felvontatva határán hirtelen rombolás katasztrófában Catta Ezek biztosítása mellett az új továbbbi része Cattarban biztonságban telt el.

A Novara az otrantói-tüzét után

Á

A Novarát a Saida vontatja az otrantói csatában hazafelé. Hirtelen a közelben Helgoland

Á

A Novara sorsát javítják a szárazdokban.

Á

A Novara sorsát javítják a szárazdokban

A Novara felvezete. Jól irányítottak a 10 cm-es ágyúk és a torpedóvetés csövek. A közelben vizsgált tiszt Horthy Miklós.

A harcok után a sebesült Horthyt ellopották. A Novara parancsnokát herceg Lichtenstein fregattkapitány vette át és maradt az a háború végéig. Még ebben az évben a hajót kijavították, de jelentősebb harci eseményekben nem vett részt.

1918. február 2-án kirobbant Cattarban a közelben is részt vett, de amikor a szociális helyzet javítását követően nemzetiségi igazságszolgáltatás ment át a matrozok visszaadták a hajót a tiszt kezébe átküldte az albatroszt.

1918. április 6-án, 22-én, és 23-án támadta az olasz partokat. Részt vett az utolsó támadási kísérletben, amely az otrantói zóna szétválasztását célozta meg június 8-án. Ebben az akcióban súlyosította el egy olasz MAS a Szent István csatahajó. 1918. október 30-án a császári támadta a flottát az ójonnan alakult Szerb-Horvát-Szláv Államnak A Novara egy rövid ideig ezen állam zászlaja alatt került.

1919 Franciaországig kapja meg. 1921. október 17-én nevét Thionvillere váltóztatták, és a francia haditengerészetben szolgált 1941-ig. 1941-ben eladták és szétbontották.

Felhasznált irodalom:

- Csonkarti Károly: Horthy, a tengerész; Zrínyi kiadás 1993
- Csonkarti Károly: Az Osztrák-Magyar Monarchia haditengerésze
- Kiss Csaba: A Császári és Királyi flotta kőzirat
- Szimon Miklós: Hogyan lett egy kenderesi kismemesi gazdálkodó fia az Osztrák - Magyar Haditengerészet főparancsnoka? Csata az Adrián Horthy Miklós irányításával. A Szent István csatahajás elsőlyedése

www.hszk.bme.hu/_vb021/kukmain.html

Kapcsolódó anyag : Wikipedia